

Liefdes verklaringen

Leonard Nolens

bron

Leonard Nolens, *Liefdes verklaringen*. Querido, Amsterdam 1991 (tweede druk)

Zie voor verantwoording: http://www.dbnl.org/tekst/nole001lief02_01/colofon.htm

© 2005 dbnl / Leonard Nolens

Besnijdenis

Lectori salutem!

Ik heb je meegenomen naar dit doorgangshuis.
De zolder gonst van stemmen als een bijenkorf.
Haat en liefde doen er honingraten zwellen
Van het vers dat elders wil worden gegeten.

Zo geef ik, gif en tegengif, veranderd weer
Wat ik van jou gestolen heb, een klein heelal
Met mijn gevang van jouw verborgenheid betaald.
Enkel jij krijgt hier de vrijheid zwart op wit.

Dus lees me. Lees me helemaal of lees me niet.
Ik wou dit toch, ik zou dit toch niet zo alleen.
Ik wou toch spreken, hier, in naam van iedereen.
Ben ik een fles in zee, een les in duisternis?

Ik was nog jong, ik droomde dat ik hier verscheen
Als een die ginder in de heuvels loopt te zingen.
Ik droomde dat ik schreef zoals een dode spreekt
Met heel de pinkstertong van zijn afwezigheid.

*In memoriam matris***1**

Je had me doodgekust.
Op al die warmte moest ik hier een antwoord vinden
Met mijn koudste vragen.

Pas nu, na zeven boeken
Kan ik bij je komen, al mijn zoeken naar liefdes
Verklaringen leggen

In je schoot.
Die stilte, die kilte van jou was ikzelf.
Niet jij maar ikzelf was voor jaren de grond ingegaan.

2

Ik was te laf om jou te overleven.
Ik had de moed om in jouw plaats te gaan.
Jij moest blijven, jij moest met me spreken
Zoals je sprak met mij voor ik er was.
Ook nu nog zijn wij soms verwisselbaar.

Dat heeft je nabestaan geen goed gedaan.

Ik heb je hemel al te vaak verknoeid,
Maar nu laat ik je nooit meer hier alleen.
Dat lange samenzwijgen van ons beiden
Toen jij rouwde om mijn lege plek
En ik je dode moeder was, is nu voorbij.

Stof

Vier vrouwen hebben mij gebaard en gezoogd en gewiegd.
Ze droegen me 's middags en 's avonds naar de hemel
Van mijn kamer en wasten mijn vleugels en kleedden me uit.
Ze kleden me uit en ze bidden me niet meer in slaap.
Doe dat maar zelf! Doe dat voortaan maar zelf!

Vier vrouwen lagen op hun knieën voor mijn bed te zingen.
De enkele vader zit beneden, overstemt de bovenwereld
Met zijn stilte, pent er zijn hartgrondige verslagen
Over de herkomst en erfeniskwesties van de aardbol neer.
Zijn moegezworven dood verkavelt alle slijk onder mijn voet.

Op alle plaatsen waar hij jaar na jaar begraven wordt
Veeg ik zijn stof bijeen en spuw erin
En kneed mezelf weer heel
En vloek dat ik hem lief moet hebben als de mond
Waarmee ik dit leven bedenken en mijn kinderen kus.

Vader en zoon

Als ik je sloeg was het mijn vlees dat vroeg om slaag.
Als ik je zoen zoek ik verzoening met mezelf.
Nu jij me hier ziet zitten, vindende verlorenheid
Die ons nog niet begrijpt, heb jij jezelf gehoord.

Kijk ik in mijn ogen als jij bang mijn blik ontwijkt?
En hoor ik iedereen als jij weer zwijgt: 'Ik ben alleen'?
Alleenzijn is voor mij een raar substantief, voor jou
Een onbepaalde wijs. Maar je 18 is mijn 41 waard.

Onze leeftijd zonder beroep, onze naam zonder adres -
Wat kun je dan nog leren van een kind, een man als ik?
Dat je mijn vlees moet slaan en zoenen, vechtend
Tegen dit hevige doodgaan dat ik op vader bevocht.

Goede Vrijdag

Met jou begon mijn dag, mijn tijd in de lijdende vorm,
Doordacht verdriet waaruit mijn jaartelling verscheen.
Je groeide op tot heer en meester van je nietigheid
En je betastte alle pijn, je nam haar bij de graat.

Hoe heftig moest je haat jegens je enkelvoud, je naam,
In hartebloed gekookt om honderd generaties te doorstaan?

Je wonden waren de ogen waardoor ik de wereld bekeek,
Want ik, een ongelovige, geloofde dat onmenselijk gebaar,
Die open armen vastgespijkerd om me los te maken.
Je dood pakte mijn schreeuwen af en stal mijn dood.

Nostalgie

O nee, ik wil niet weer, wil nooit meer wakker worden
Van die vleugel, zacht, die traag de trap op wandelt, hoog
Tot in de nok - wolken blauwe vlinders strijken
Op me neer, mijn bed hangt er te schommelen
Van die muziek, o nee, o nee, ik wil niet weer,

Niet op de bovengang het dunne lachen horen
Uit de meisjeskamer dat daar nooit is uitgestorven, geen
Raad en slaag meer krijgen van zijn machteloze handen
Die dit schrijven, niet meer eten uit vier monden tegelijk
Van al mijn moeders, liefsten! Nee, ik wil niet meer.

Maar geef mij af en toe de duisternissen weer
Van toen ik veertien was, een onuitsprekelijkheid
Waarvoor ik 's avonds op mijn knieën val, een vrouw
Die zich verstoppt in de brandende wolken van mijn gedachten,
En nachten waarin ik mijn licht nog niet heb opgestoken.

Alles wordt zo simpel in de lastige herhaling van de dagen,
In het koelbloedig ritme van een zon die ons beschijnt
Met haar wiskundige warmte, alles schijnt verklaard -
Wij zijn er, en wij moeten ons verspillen aan elkaar
Gespiegeld, bloot en broos, verkleind van mens tot men.

Besnijdenis

Op een verblinde binnenplaats in Marrakesj
Heb ik de islam gehoord, een klimmende bloedhoos
Van knapengekrijs, met een schartje losgeknipt
Uit de doodstille middaghitte -
Vijftienhonderd voorhuiden, begraven
In de staalblauwe woestijn van de hemel.

Wat later droeg een vrouw de manbare leeftijd
Van haar zoon door mijn straat, in haar ogen blonk
De gezegende haat waarmee ze afscheid nam
Van haar getekend binnenste. Ze wiegde het als fruit
Voor zich uit, dit snikkende, bevende vruchtvlees
Was voedzaam en smakelijk eten voor de profeet.

Kracht

Waar zal ik wonen, ik geraak het huis niet kwijt
Dat ginder met zijn zingende doden woont in mij.
Ik ben de vetlak die zijn schaal heeft opgegeten
En aan geen plek meer plakt. In al zijn windingen
Vanbinnen kinkt het van herinneringen, klinken
Generaties door elkaar in mij van stad tot stad.

Krimpend, naakt en traag, met die moderne wirwar
Van historische vertrekken in mijn binnenhuis,
Trek ik hier mijn dierlijk spoor onder de mensen,
Minder, naakter, trager dan een mens kan zijn.
Ik ben uw fout. Dus leg maar zout op deze vetlak
Van mijn tong. En slik maar. Nooit ben ik te eten.

Melancholie

De beest spelen

De schele otter die veel verder kijkt dan ik,
 Met zijn schitterende vliezen,
 Met zijn vliezen schitterend
 Van zoutkristallen komt hij bovendrijven
 Op zijn rug, hij houdt het machtige mysterie
 Van de mossel in de hand, hij mept
 Op zijn geviste kei de zwarte mal kapot
 En slurpt het lekker malse van mijn aanvang,
 Het nachtelijke binnenste van mijn begin.

De orang-oetan die mijn dromen binnenwandelt
 Met zijn slaperige gang, de diepe ernst
 Van al zijn prachtige manieren,
 Met zijn doodkalme handen,
 Met zijn handen doodkalm
 Van het denken meet en breekt hij riet en steekt
 De vorsende punt in de bodem, sondeert
 Het mierenhol, de krioelende grond
 Van mijn bestaan, en vangt het goede zoete.

En ik, die naar die twee gekeken heb
 Met mijn schutterende handen,
 Met mijn handen schutterend
 Van het denken, het herdenken, het heroverdenken
 Van wat des mensen is, verveling, schulden, drank,
 Lawaai, migraine, oorlog, ik en mijn handen
 Hebben niets beters gevonden vandaag
 Dan deze doodgemoedereerde poten, deze bloeddorstige vliezen
 Na te doen.

Harmonie der sferen

Door het traliewerk der jaloezieën kotst de volle maan
Mijn kamer onder, braaksel gutst tot op het bed.
Ik lig er brandend als een oog dat nooit meer dicht kan,
Een kleine plas vlees, een wees ter grootte van een oor.

Beneden knallen jongelui door de garageboxen, stallen
Gillend hun vernikkelde geslachtsdelen in een schoot
Van baksteen, smijten ruiten in en ratelen met luiken
Om de nacht te pesten en de buurt, de godganse wereld.

Nadien het treiterend gedruppel van seconden
In de zinken goten. Dippedie. Dippedie. Dap. En diep
Daarginder in de zwartgeblakerde en uitgestorven tuinen
De jankende onzichtbaarheid van krolse katten.

Sinds ik hier woon verzend ik lange brieven
Naar mijn vorig huis. Ik kon er slapen, waken, stil
En donker was het daar, als in de ritmisch en redderig
Lokkende leegte van ongeschreven gedichten.

Burgerlijk bestaansminimum

Het is vandaag geen waarheid die ik zoek,
 Geen Nazareense visser die mijn dood afpakt,
 Geen Weense dokter die mijn penis spreekles geeft,
 Geen Trierse filosoof die op de bank mijn volmacht heeft.

Vandaag is het geen goedheid die ik zoek,
 Geen Gandhi, kaal en mager, woord tot op het been,
 En geen Thérèse de Lisieux. (Wat zei dat kleintje weer?
 'Hard moet ik U voelen, anders is er chaos,
 Hard en doodvermoeiend, anders ben ik niet gerust.')

Geen goedheid, nee, verdomd, ik weet wat goedheid is.
 Goedheid is een stinkend bed, een meisjesstem
 Van zestig jaar, een fluimend propje vlees
 In kussens van formol, een bibberende muizepoot
 Waar ik van at, en die mij niet bekomt.

Vandaag is het geen schoonheid die ik zoek.
 Schoonheid spreekt vanzelf als ik mijn handen opendoe
 In het ivoor van mijn lievelingsakkoord, zeven vingers,
 A, kleine terts, uit de nocturnes van Chopin,
 Die teringlijder aan zijn Pleyel in Nohant.

Nee, het ware en het goede en het schone zijn vandaag
 Een broodwinning voor ingenieurs, therapeuten en artiesten.
 Maar ik, ik ben een dichter.
 En op mijn nederige stoel, met mijn ambachtelijke trots
 Zoek ik een degelijke, propere en zwierige manier
 Om hier, vandaag, in deze tijd, alsnog te overleven.

Geduld

Hou me vast, geduld, ook nu we samengaan
Als gaan en hurken, strelen en kapotte handen.
Als je kunt zal ik mij ook vanavond kuilen
Voor de nacht, en dromen, dromen dat ik slaap,
En dat ik slaap door alles heen en iedereen.

Als je me wekt zal ik me morgenochtend buigen,
En buigen opnieuw, over mijn bord, een vrouw, het lot
Dat mij aan tafel roept met zijn afwezige stem.
Ik zal er eten van haar brood, haar vlees, en eten
Tot ik niet meer kan, en weggegeten ben.

Veelenig

Arm en mager moet ik zijn.

Pas dan word ik licht en doorzichtig als wind om me vrijelijk door te spelen aan de tweeëndertig streken.

Wat mijn voeten niet bereiken loop ik af met een stevig stel hersens

En wat mijn handen niet bestrijken pak ik innig beet met mijn hart.

Mijn denkend vlees behelst een veelkantige eenzijdigheid in deze wereld

En mijn elastische ziel is een rekbaar begrip vol trachtende beelden.

Heel mijn verschijning van veertig zingt jou een rad voor de ogen,

Maar mijn eerlijkheid is warm als een mes dat slaapt in zijn foedraal.

Zo leef ik mij persoonlijk uit in de goede gemeenplaatsen van gisteren

Enbeluister de wijsgerige klankverschuivingen van de Tao, de Stoa en Mao.

Ik verjong mijn tong met Gregoriaanse muziek uit de eerste eeuw

En besprenkel gorddroog Nederlands met het springlevende plat van mijn dode moeder.

Arm en mager moet ik zijn, ik moet mijn overjas van vet en geld verliezen om mijn bloedsomloop te horen stromen door de tweeëndertig streken.

Ik weet ineens niet meer waarom ik je dit schrijf.

Ik ben hier grijs geworden onderweg naar jou.

Zoveel straten, zoveel gangen, zoveel kamers, zoveel sleutels

Voor dezelfde deur.

Schemering

Ik ben de zoon van hem die morgen wordt geboren
En de vader van de jongen die mijn ouders verwekt.
Ik ben de dochter van het inzicht dat moet komen
En de moeder van de hoop die mij nu schept.
Ik ben de oudste minnares van de knaap die ik was
En de trouwste weduwnaar van ieder lief in zak en as.

Ik leef niet en ik ben niet dood, ik waak noch slaap,
En in die derde wereld moet ik altijd wonen.
Ik ben er als een vreemde kind aan huis, begaap
De penningmeester van mijn voddenbak met dromen,
De beheerder met mijn broodzak in zijn hoofd.
Ik ben hun luis, hun muis, en leef niet, kan niet dood.

Melancholie

Geleerden hebben recepten gevonden
 Om je seconde te koken, ze noemen je
 Stovende lever, bradende milt,
 Ziedende gal van de melancholie.
 En dankbaar zit ik aan tafel, word wat ik eet
 En weet hoe ik heet, en neem en noem
 De lauwe minuten bij hun naam.

Ik noem je vandaag het volwassen verdriet
 Van ongeborenen, zij die verdwalen
 Met de plattegrond op zak van Alexandrië.
 Ik noem je ook de Florentijnse pijn
 Van onze meetzucht naar het mateloze,
 Napoleontisch besef van onze leegte
 Met wetten en legers in kaart gebracht.

Ik noem je doina, duende, saudade, het smartelijk
 Zwarte, ik noem je de analfabetische snik
 Van de geschiedenis, de hik
 Die duurt, de hoop die om de eeuw
 Van tanden wisselt, schrik
 Van twee, twee dode dode ogen
 Die zichzelf niet onder ogen krijgen.

Melancholie,
 Je hebt een gat in mij gemaakt.
 Ik dicht het vaak met slaap, geduld en haat
 Tot het weer opengaat voor lang,
 Vriendin,
 En ik van jou weer bang aaneenhang,
 Tang.

Het

Het komt in de ochtend, de wekker slaat af en het nieuws is besteld.
 De schuimende wangen, het mes en de ogen, ze hangen vertind
 In de spiegel, uit kranen en gaten ontsnapt er een langzame stroop
 Van gezoem, en de wijzers, de handen, ze kijken er werkeloos toe.

Het komt in de middag, het vlees is versneden, de zomer staat hoog
 In de flessen die rondgaan en beven, geen zout kan het bloeden nog stelpen,
 De glazen gaan gillen en springen geluidloos aan scherven, verblind
 Door een zenit, en huisdieren, gasten versmelten tot één aangezicht.

Het komt in de avond, het komt ook het liefst in de avond, de nachten.
 Het aloude speeksel bevriest op de tong van de kusser, het strelen
 Verlamt de gestreelde, haar dromen verbeelden een droomloze slaap
 In het ijzeren bed van een ijzig hotel, maar wék me toch, wék me.

Het is een gezonde vermoeidheid van voor en van na dit leven
 Die ons maar niet wil vergeten, het is een soort prangende rust
 Die de spieren pijnlijk ontspant en het voorhoofd dwingt op de rand
 Van de tafel, een grondeloos willen verzinken in iemand, in iets.

Tussenspel

Misschien is dat
wat dit moet zijn.

Rots-
vast zat het vanmorgen in
een zwarte vlek, een klad
beslijkte sneeuw, hier, vlak
voor mijn deur.

Ik had het ding niet eens gezien.
Ik sliep nog half misschien.

Zijn buitenste verschilde
nergens van zijn binnenkant.

Er was ook geen
beginnen aan.

Ik tilde het
voorzichtig op, het tolde
uit mijn hand en rolde
daar van het trottoir
gelijk een steen, maar wel
doorzichtig, luchtig, lichtig, maar
zo af en gaaf, compact
gelijk een steen.

Ik nam het op, het liet zich
glad en flitsend, weerloos
brandend door mijn handen
gaan, het flikkerde van links
naar rechts, het stak
mijn ogen uit van rechts
naar links, een veel te
hechte, veel te
echte zon.

Ik streefde
haar structuur, ik zoende
haar natuur.

Mijn buurman
keek zich blind en noemde
mij een kind, een monster
van aanbidding, een bedronken
acoliet, bespottelijk
en niet om aan te zien.
Ik sliep nog half misschien.

Ik zoende maar en zoende,
maar dat ding, het zoende mij
en gaf zijn smaak niet af.

Sterk
water was het, koud
vuur, hard
licht dat ik geen dag
over mijn lippen krijg.
Het plakte aan mijn tong.

Misschien is dat
wat dit moet zijn,
    hol
en toch vervuld,
    vol-
maakte samenvatting
van het niets,
    raadsel-
spel van een verspeelde
dag:
    een klompje
ijs.

Het ligt er langzaam
te verdwijnen, maar verdwijnt
in een waaien en stromen van alles en is,
is.

Misschien is dat
wat ik moet zijn.

Liefdes verklaringen

Eerste opdracht

Je hebt mijn dode vader en moeder met rust gelaten,
Alleen hun steen gekust. Daaruit ben ik gekropen.
Je hebt de goochelpijn van mijn geboorte verdragen,
Dit zwarte schandegeld. Het moet mijn leven kopen.

Je hebt niet scheel van nieuwsgierigheid gekeken
Hoe mijn gokkershanden de getallen en gestalten
Van de kaarten wasten, tot ons beider lotgevallen
Vielen op dit tafelblad. Die krijg je nu te lezen.

Kunstgeschiedenis

Ze zeggen, is 't waar, ach ontken het, je woont nu alleen
 In de hel van Hamburg, je vergadert en dineert er met de crème
 De la crème van kunsthistorici en pedagogen
 Uit heel de wereld. Maar je wereld is niet heel.
 Je wereld wordt er aangevreten door het tandbederf
 Van hun Bargoens, hun termen kermen, kauwen op je geest.

Heeft er één zoveel te zeggen over kunst als wij?
 Ik bedoel natuurlijk kunst die pakt, zo van die ouderwetse,
 Schilders die hun vlees verminken om ons oog te troosten,
 Beeldhouwers die met hun kindsbeen beitelen aan ons profiel,
 Kortom, archeologen die diep in de wolken wroeten naar ons.
 Heeft er één zoveel te zeggen over ons als kunst?

En heb je trouwens mijn laatste gedichten ontvangen?
 Ik ben ze kwijt want ik was dood toen ik ze schreef
 En adresseerde in een heldere vlaag van zinsverbijstering.
 Ze moeten dus diep zijn gegaan zoals jij
 In je Hamburgse hel. Kom dan, en breng ze mee, je hel
 En mijn gedichten. Kunnen we samen branden.

Chantage

Wees niet bang,
Je katten krijgen eten.
Elke dag een bakje varkenshart.
Dat is meer dan ik kan zeggen.

Wees niet bang,
Je planten krijgen drinken.
En dat is minder, minder
Vuur, maar net zo puur
Als wat ik drink op ons.

Koken doe ik nooit.
Voor wie moet ik?
Eten doe ik nooit.
Voor wie zou ik?

Soeverein

Hier of ginder maar je blijft
Noodzakelijk, je bent niet vrij.
Ik heb je met mij opgezadeld
Voor het leven, er is voor ons
Geen andere uitweg dan wij.

Kijk, daar is het enige pad,
In de goot, in de wolken
Of onder de grond, maar daar
Is het oudste verbond van twee
Die elkaar niet hebben dood gekregen.

Ja, ik was liever alleen
En sereen, soeverein.
Maar ik ben niet vrij.
Ik blijf je noodzaak, blijf
Je prul, je god, je vod.

Kier

Laat dit niet alles zijn, dit leven stil en donker
Als het maandelijks bloeden van de vrouwen.
Laat mij van iemand zijn, maar ook niet zo volstrekt
Dat ik verdwijn, in haar, in hem, of weg moet gaan
Omdat geen mens mijn menselijk gewicht kan tillen.
Uit schrik voor mijn gezicht schrijf ik dit op.

Altijd ben ik onderweg. Ik vind geen rust
Bij mij, ben bang als jij mijn trage stap hoort branden
Op de koude tegels in de gang naar jou.
De deur gaat open. En zoenend en stom onderzoeken je lippen
De sombere man die jou zwijgend staat aan te blaffen
Met liefdesgedichten. Geef hem je bed. Laat alle deuren

Op een kier.

Spreekuur

Vanmorgen was ik bij mijn dokter van altijd.
Ik zeg maar *mijn* omdat een ieder hem zo noemt.
Ik zeg *altijd* want elke dag moet hij genezen.
Hij ging me snijden, hier, waar jij me zoent,
Waar jij me jaren in de mond genomen hebt.

Het was plezierig om te zien hoe plots een golf, een zee
Van etter spoot uit mijn hart en de splijtende tepel.
Zo gaf ik ons bloot aan het mes van de morgen vandaag.
Zo geven wij mannen de borst aan de slurpende leegte.

Ook als ik dood ben zal dat snijden zichtbaar blijven
Hier, links, waar mij je zoete lip vergiftigd heeft.
Als ik genees moet jij je vingertoppen openwrijven
Aan die dichtgegroeide snee, je lauwe tong moet gaan
Over dat teken, hier, waarin wij samen zijn, en dan

Moeten je tanden mij weer openbijten, wil je?
Want ik leef toch, leef toch van die pijn aan ons.
Ik kan toch enkel doodgaan aan mijn vlees van jou.
En is het slechts van mij, dan smaakt het niet.

*Meeuwen voeren**1*

Als herten in de verte dorstend naar land
 Burlen de schepen 's nachts en wekken mijn vriendin.
 Wij zijn ook nog maar pas naar hier gekomen
 Om nieuw leven. Oude liefde wou dat zo.

's Ochtends tilt het noorderlicht de slaapvertrekken
 Uit hun voegen, hemelt ons hier langzaam op
 In een machtig geheel, een helende verblinding.
 Daar kunnen wij in schuilen voor elkaar.

2

Wij staan op het terras te praten met een wolk
 Van af- en aanvliegende meeuwen, geven namen
 Aan kiftende snavels die ons brood betwisten,
 Ons vlees vliegen naar de stampende haven.

Zij houdt zo van hun magnifieke wreedheid, de zwevende
 Obsceniteit van al die malse zatgevreten lijven,
 Hun opvliegende natuur, hun vleesgeworden honger.
 Zo aards en zo gehemeld zijn ze zeer waarschijnlijk
 De krijsende gedachten van haar dode God.

Ze komen gulzig eten uit mijn lege handen
 Op het Zuid, het nieuwe huis dat zij me leert,
 Waar wij vanouds de werkelijkheid ten einde dromen
 Van liefde die dat burlen hoort en niet kan slapen.

Verhuisd

Ik krijg dit huis maar niet bewoond, leg lichte slaap
In alle bedden om zijn nacht met dromen af te tasten.
Brood en tranen, geld en boeken strooi ik in de hoeken
Om zijn spoken te voorschijn te roepen, ze dagen niet op.

Zij is verhuisd met huid en haar en volledig aanwezig.
Met rennende hakken beklopt ze de vloer van het nieuwe.
Ze slaapt wijdbeens en diep in het verende mensenlawaai
Of rolt zich spinnend op in de hartslag van Antwerpen Zuid.

Haar bloed begrijpt het bloed dat er rijdt door de straten
En kamers, een gehuurde hoogte tegenover het museum.
's Ochtends stapt ze naar beneden om de verf te strelen
Van de doden die daar hangen. Ook die ontgaan haar niet.

Zonsondergang

Dit huis waarin ik de haat heb geleerd en gehaat,
De kamers waarin ik zijn trouwste gevangene ben geweest,
Bloeibaar licht loopt er vanavond weer in rond, het ruist
En bruist in diepe boventonen van hetzelfde liefste rood
Dat sijpelt langs het mes waarmee ik haar wou steken.
De tafels, de spiegels, de bedden, alles is weer van dienst.

En nog ben ik een mens op zich, het allernauwste vlees.
Maar zij, zij celebreert het sacrament van man en vrouw,
Die platte moord waaruit het leven zich heeft opgericht.
Ze heeft de wapens neergelegd, zich langzaam uitgekleeft
Tot op de plek, de rauwste, waar ons vel zich openwrijft,
Waaruit we 's nachts te voorschijn komen oog om oog.

Noordkant

Als zij thuis is kan ik hier het zuiden horen.
Zij is het licht dat mij zijn kern te eten geeft
En straalt tot in de koudste hoeken van mijn leven.
Alle warmte die ik ben komt hier van haar.

Dat ooit een mens mij zo brutaal, zo helemaal
Heeft aangekeken, met een blauw dat ging en gaat
Tot op het botste van mijn mannelijke leegte,
Dat ooit twee handen hier zo gruwelijk intiem

Mijn bloed gingen betasten, elke blote zenuw
Van het kind dat er onvindbaar in mij sliep,
Dat doet mijn oude dood nog pijn, dat maakt mij ziek
Van geluk dat ik met haar niet delen kan.

Als zij weg is blijf ik achter met de schaamte
Van de jongen die zijn moeder wil bezitten, hurk ik
Neer onder de rok van haar afwezigheid en neurie
Onverstaanbaar de zoete ellende van mijn geboorte.

Krop

Ze staat bij het raam in de diepte
Te staren en wijst naar de mensen,
Ze zegt het alweer en alweer:
Het leven is niets, het is niets.

Hoor toch hoe flemend dat klinkt
Als ze fluistert en kreunt, met die wellust,
Het leven is niets, het is niets.

Het zwelt haar de mond uit, een lofzang
Op onze vergeefsheid, ze stelt me
De dood in een duidelijk daglicht,
Het leven is niets, het is niets.

En ik ga al, ik raap haar weer op
Uit die diepte en draag haar naar bed
En druk me weer tegen haar aan.

Ik ruk haar gezicht naar me toe
En lik en slik al haar tranen.
Ik eet haar zo gulzig de krop
Uit de keel dat zij snikt diep in mij.

Erotisch schimmenspel***1***

Waar de talpa caeca, de blinde mol, zijn blik
Verborgen onder blauwzwart dons, ritten en luchtkokers
Gravend zijn nagels slijpt, en waar de wijnen rijpen
En bacteriën hun voedzaamheid bewijzen, daar,
Dicht bij de wortels en wormen, in een koud
En ongemakkelijk donker probeer ik mijn leven.
Heb geduld. En breng mijn cirkels niet in de war.
Dit werk heeft ons gewild om onder de mensen te komen.

2

Jij of dit, het is dezelfde slavernij.
Het zijn dezelfde vormen die mijn leven riskeren,
Dezelfde haat en liefde die mijn dood normeren,
Dezelfde grote woorden voor een klinkende kus.
En zelfs als ik zeg: ik kan alleen mezelf belijden,
Niemand anders kent mijn hart, niemand anders
Het centrale zenuwstelsel van mijn ziel,
Dan dank ik die eenzame kennis aan jou en aan dit.

3

Heb geduld. Schrijf me veel. Bel me niet.
Mijn woorden mogen die van jou niet penetreren,
Onze stemmen moeten hees en donker worden,
Onze monden moeten droogstaan van gemis.
Pas dan, als onze harten scheel zien van de honger
En dorst, zijn wij te vreten, liggen wij elkaar
Dwars in de maag. En laten we dan afscheid nemen
Om te verteren, om vurige spijs te zijn voor de dood.

4

Zo kwaad ben ik, zo kwaad, ik zou van razernij
Je lief gezicht tegen de sterren kunnen plakken.
Je hebt onze grondwet geschonden, de melk omgegooid
Van de brieven, de bittere boom van het geduld
Geveld waaraan de vruchten moesten groeien, de zoete.
Maar je komst heeft het dodelijk voedsel ontbloot
Van je borsten, je stap heeft de cirkels, de rit opgewoeld
Van de mol, de diepe grond verwoest van zijn bestaan.

Kind

Wij hebben, Zoet, de lastigste logica geleerd,
De wilde regelmaat waarmee een paar getal
Ondeelbaar wordt, een twee die langzaam oplost
In een troebele mathematica van sublimaties.

Uit de cirkelgangen van ons huis is elke klok
Van de leesbare liefde verdwenen, en enkel

De slinger van afscheid en weerzien slaat
Door ons heen, houdt ons bijeen als het kind
Dat we samen niet hebben gehad en dat heen
En weer rent tussen talloos twee afwezigheden.

Zonder mij

Wat kan ik voor je doen, ik heb alleen maar woorden.
Met die muziek heb ik ons huis gebouwd, mijn leven
Vernield om toe te zien of dood de moeite waard is,
Of ik daar weg mee kan zonder te moeten sterven.

Wat kan ik voor je doen, ik moet toch van je blijven.
Ik heb je toch op mij genomen zonder je te nemen,
Zonder me te geven want ik ben alleen maar jij.
Ik ben alleen maar jij geweest om niet te moeten zijn.

Ik ben alleen maar jij geworden om niet ik te zijn.
Dat is een laffe liefde, Zoet, vergeef het mij.
Wat kan ik voor je doen, ik ben alleen maar woorden,
Wou je worden, wou ons worden zonder mij.

Eigenaar

Woorden stinken niet. Ze krijgen nooit een kleur.
Alleen ons vlees, het warme korte, kan niet liegen.
Het bloost ons uit. Het zweet ons aan. Het debiteert
De juiste ziel van het verbond dat wij verdienen
In het vluchtig bed, de deur waarin wij staan
Van onze jaren om er samen door te gaan en weg.

Of zijn we deze deur? Dat zwarte gat? Voor wat?
Zijn wij dit duister doorgangshuis dat voor iets anders
Luchtig is en lichtig, iets dat ons huurde? Dat bezat
Onze bezitloosheid? - Een opgebrande heeft geschreven:
'De liefde heeft haar zege en de dood de zijne,
De tijd en de tijd nadien. Wijzelf hebben er geen.'

Ons huis

Altijd ligt, in die langzame zomer van ooit en misschien,
Ons huis te wachten, het witte gedachte, hemelhoog
De heuvels in geslingerd door een uitbundige bosgod.
Het staat in ons nog steeds naar alle kanten open
Te dromen van gastvrije paden waar de zielen lopen
Van onze doden, zij die uit hun hel naar boven komen
Om moegestorven hier in onze kussens neer te zinken.
Ook vreemden zullen er hun toekomst komen drinken
Uit de diepe kelen van onze verwisselde namen.

Restitutie

Met veel alleenzijn, weinig geld en broedende verveling,
Met glaasjes vuur, een bijziend hart, de afgelegen stilte
Van een donker huis, met voedzaam vastenbrood
Van hoop op vrijere dagen, met zoekende boeken
En steeds, en vooral, het besef dat jij op me wacht,
Zo heb ik mijn levensdroom hier aan de ketting gelegd.

Ik wist al wat ik was, een gril van de natuur,
En toch wou ik een noodzaak worden voor een ander.
(Ook wou ik soms een stoel in de geschiedenis,
Maar dat soort trots heeft niemand parten gespeeld.)

Als ik hier even ben geweest, als straks de ketting springt
Waaraan ik het licht uit mijn lijf lag te zeggen,
Kom ik bij jou, leg ik mijn eerste gezicht in je handen,
Het weinige, naamloze goud van mijn particuliere bestaan.
Zo gaat het terug naar zijn oorspronkelijke eigenaar.

De naamloze tuin

Het luidende hart van de zondagse stad heeft ons langzaam verlaten.
Er wacht ons een grondige reis, de eerste die wij moeten maken.
De nachttrein is schokkend vertrokken, haar grote gezicht licht al op
In mijn handen, het schommelt en rust als een lievelingsdood in mijn schoot.
Ik moet het voorzichtig bewaren, het is nog mijn enige hier.
In het donkere raam ligt haar slaap bij de sterren geschreven.

Ik neurie de durende vlakte. Tussen de bonkende wielen
Liggen haar dromen en ik bij elkaar voor het leven gebroken
Te zwijgen van liefde, een mogelijk ginder, een komende einder.
Wie geeft ons dat heldere afscheid, een zuidelijk dorp waar het zwerven
Zich neer kan laten op een laatste bank, bij de piepende poort
Van de naamloze tuin die ons traag overgroeit met een klokhuis van licht.

Laatste opdracht

Wat ik je zei
Is al niet meer van mij,
Is hopeloos voorbij.

Wat ik je schreef
Is enkel nog van jou,
Ligt hopeloos vast.

Wat ik verzwieg
Kan ik niet weten
En is van iedereen.